

Kako Lisabonska strategija može pomoći Bosni i Hercegovini u procesu stabilizacije i pridruživanja EU?

Potpisivanje Ugovora o stabilizaciji i pridruživanju pokazalo je da je Bosna sada ozbiljan kandidat za pristupanje EU i da mora ostvariti brz napredak na osnovu jasno određenih ciljeva u procesu stabilizacije i pridruživanja (SSP). Sada kada je strategija pridruživanja jasna, ostaje još uvijek otvoreno pitanje kako ostvariti ove promjene i gdje kreatori strategije i sudionici mogu tražiti primjere dobre prakse koji će približiti Bosnu pridruživanju EU.

Usvojena 2000. godine, Lisabonska strategija je dogovor o načinu na koji će zemlje članice EU razmjenjivati dobru praksu kako bi učinile EU 'najdinamičnijom i najkonkurentnijom ekonomijom na svijetu zasnovanoj na znanju, i sposobnoj za održiv ekonomski rast sa većim brojem boljih radnih mjesta, te kompletnijom društvenom povezanošću, i poštivanjem okoliša do 2010.' Svako može istraživati ove primjere dobre prakse, a rezultati zemalja članica se jednom godišnje javno razmatraju. Ova transparentnost poboljšava

'Ono što se treba naglasiti jeste važnost ispunjavanja obaveza koje proizilaze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Efikasna implementacija ovih obaveza i nastavak reformi neophodni su kako bi se ostvario napredak prema narednim fazama procesa integracije u Evropu. To je posebno važno jer za cilj imamo status države kandidata.' - Osman Topčagić, Direkcija za evropske integracije u BiH

implementaciju konkurentnosti i strategije društvene inkluzije ranim utvrđivanjem problema, razmjenom kvalitetnih strategija i razvijanjem zajedničke odgovornosti. EU ovaj proces naziva Otvoreni metod koordinacije (Open Method of Coordination – OMC), a on pokazuje da je EU posvećena poboljšanju efikasnosti putem veće transparentnosti. Za zemlje koje su u pretpristupnoj fazi također postoje fiodovi (Twinning and Twinning 'Light') koji se mogu iskoristiti da pomognu razmjeni strategija između zemalja članica EU i zemalja poput Bosne koje se tek trebaju pridružiti EU.

Lisabonska strategija u Bosni

Business Bus je posljednja faza projekta koji ispituje iskustva Lisabonske strategije i njihovu relevantnost za Bosnu. Prva faza predstavljala je niz intervju sa ključnim učesnicima u kreiranju strategija u oba entiteta kako bi definirali teme odredili strateške. Druga faza projekta bila je sedmodnevna konferenciji međunarodnih kreatora strategija, vodećih stručnjaka, u decembru, 2007. godine u Sarajevu. Posjećenost je bila mala, stoga je veliki dio sljedeće faze eksplicitno kreiran da zaobiđe javnu upravu u BiH: jedan dio posvećen je obuci članova Parlamenta, jedan dio Business Busu, a posljednji obuci ključnih zvaničnika za nadzor nad tržištem i regulatornu suglasnost kako bi se poboljšao pristup bosanskohercegovačkih kompanija tržištima Evropske Unije. Sesija posvećena nadzoru nad tržištem nije bila uspješna, jer datum održavanja nije odgovarao Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, ali je sesija sa članovima Parlamenta bila dobro posjećena.

Business Bus i 'dobra praksa': 1 Inspiracija

Inovacija je 1% inspiracije i 99% rada, a to se potvrdilo i kod kreiranja strategije. Inspiracija za Business Bus dolazi od britanskog modela Business Link s kojim je konsultant iz EPIC-a bio dobro upoznat. Business Link-ovi su osnovani da koordiniraju poslovnom podrškom kada je poduzetnička strategija bila nedovoljno razvijena, a javni i privatni davaoci usluga su se natjecali da zadovolje ciljeve države. Kako je opisano u prethodnom izvještaju o strategiji, inovacija je podrazumijevala uvođenje modela za dijagnosticiranje problema koji bi dozvolio malim preduzećima da imaju više koristi od postojećih usluga. Također je poboljšala raspodjelu resursa i omogućila da se nadzire kvalitet davaoca usluge.

Business Bus i 'dobra praksa': 2 Rad

Strategija implementacije Business Bus-a također je stavila značajan naglasak na tretiranje samih korisnika strategije i ugradila njihove reakcije u sam projekat. Vrsta poslovne podrške koja se potraživala na svakom lokalitetu mogla se stoga pažljivo definirati, učinak ovog iskustva na preduzeća i konsultante mogao je biti analiziran, a u tri navrata su saslušana iskrena razmišljenja poslovnih ljudi. Više od polovine sredstava za ovaj projekat bila su usmjerena na početni obilazak, te evaluaciju kako bi se prikupila stajališta učesnika u projektu, te kako bi se pobrinuli da postoji jasna činjenična osnova koja će doprinijeti daljnjoj debati o poslovnoj podršci.

Glavna sredstva za Business Bus otišla su u implementaciju pilot projekta u Bosni. Veći dio budžeta dobio je Populari koji je obezbijedio istraživanje za potrebe Business Busa. Za ovaj projekat je neprocjenjivo bilo njihovo poznavanje specifičnih regija i kontakti stvoreni tokom prethodnih istraživanja. Stručno znanje o podršci malim preduzećima obezbijedila je Senada Keserović koja je također odabrala i angažovala veliki broj konsultanata koji su bili potrebni u ovom projektu. John Pyres iz Delegacije evropske komisije i Sabina Đapo iz Ambasade obezbijedili su stalnu podršku kroz savjetovanje.

Business Bus je pokazao da dobra praksa iz država članica EU može inspirisati napredak u procesu SSP. Da bi to i činio, neophodno je djelotvorno proširenje kapaciteta u Bosni tako da se javne, privatne i društvene ekonomske agencije mogu oslanjati na ove strategije te ih implementirati na relevantan i prikladan koordiniran način. Na taj način, Bosna će početi iskorištavati proces SSP mnogo prije nego samo pridruživanje nastupi.